

Roman Cardal: ČESKÁ ZEMĚ NA DĚJINNÉM ROZCESTÍ

POZORUHODNÁ PROGNÓZA

Když v roce 1847 přednesl Antonio Rosmini svoji přednášku na téma *Komunismus a socialismus* v Akademii obrozenců v Osimu, zřejmě jen málokdo z přítomných si uvědomoval, jak jasnozřivý byl její obsah. Ve 20. století se Rosminio chmurná vize začala konkrétně naplňovat. Bylo by zajisté nesprávné hledat důvod překvapivých předpovědí italského kněze v jeho prorockých schopnostech. Uplatnil jen skvělou analytickou schopnost myšlení, kterou naneštěstí postrádala většina jeho současníků.

Rosmini s předstihem mnoha desítek let popsal, co se odehraje ve společnostech, v nichž se dostanou k moci socialističtí a komunističtí sociální inženýři. S neustálými odvolávkami na humanitu podryjí podmínky pro lidské soužití a povedou systematický útok proti civilizaci, spravedlnosti a náboženství.¹ „Strhnou na svou stranu mnoho nevzdělaných lidí a nezkušenou mládež... a snadno obloudí ty, kdo nemají kritické myšlení“.² Rozbitím kultury a civilizace zničí lidské štěstí a zotročí všechny občany. Svě válečné záměry skryjí za rétorikou míru, zruší soukromé vlastnictví a uzurpují si neomezenou a nikým z občanů kontrolovatelnou moc. Rozvrátí hospodářství země, podřídí vědu a umění svým ideologickým cílům, zadusí iniciativu lidí, donutí je myslet a jednat uniformním a konformním způsobem, čímž převezmou naprostou vládu i nad jejich nitrem. Za takových podmínek se národní státy zhroutí a povstane *novus ordo mundi* – nový světový řád. Společensko-politický kolaps starého uspořádání bude mít tedy globální rozměr.³ Příprava revoluce, jejíž součástí mohou být i viditelné postupné reformy v různých oblastech, však bude muset probíhat hlavně ve skrytu, mimo dohled veřejnosti. Realizace projektu nového světového řádu bude úzce spjata se skupinou jeho plánovačů, sociálních inženýrů, kteří se proto nebudou moci nechat odstavit od moci nepředvídatelnými výsledky svobodných voleb. Z tohoto důvodu vymyslí strategii, jak se udržet u řídicích pák společnosti bez ohledu na ně a proti vůli většiny.⁴

TRAGICKÉ NAPLNĚNÍ A NOVÁ NADĚJE

Českému národu se nevyhnul osud, který byl v Rosminio době zatím jen pohledem do budoucnosti. Dopadly na něj dvě kruté totality a zanechaly v něm hlubokou historickou zkušenost. Listopad 1989 se stal novým dějinným milníkem, který se většinou jevil jako výchozí bod na cestě za novými možnostmi svobody. Naděje veřejnosti na obrodu všech sektorů života ještě více vzrostly vstupem ČR do Evropské unie. K Západu jsme vzhlíželi jako ke vzoru demokracie a odpovědného

občanství. Na počátku 90. let minulého století jen málokdo tušil, že totalitní síly již dlouhou dobu působí i v samotném lůně západního světa. Politický antagonismus velmocí a bipolarita jejich sfér vlivu tuto skutečnost zastíraly. Přesto se našli myslitelé, kteří podobně jako A. Rosmini či A. de Tocqueville začali nahlížet pod slupku vnějších struktur liberální demokracie a ukázali, jaká nebezpečí se v ní skrývají.⁵ V zásadě vyšlo najevo, že svou vlastní povahou působí korozivně ve vztahu k národním identitám, k státním samosprávám a k historickým tradicím jednotlivých zemí. Znovu, tentokrát ovšem pod rouškou nového humanismu, se počal naplňovat scénář barvitě vykreslený italským učencem z 19. století. Poválečná západní liberální demokracie získávala punc ušlechtilého lidství z kontrastu s nacismem a komunismem, do něhož se ostentativně neustále stavěla. Byl však její rozchod s těmito totalitními režimy opravdu tak zásadní?

METAMORFÓZA MARXISMU

Nemělo by uniknout pozornosti, že poválečná denacifikace Německa byla svěřena lidem sdruženým okolo *Institutu pro sociální výzkum*, který vešel ve známost jako tzv. Frankfurtská škola. Když byl tento ústav v roce 1923 zakládán, měl nést jméno *Marxistický institut*,⁶ ale z pragmatických důvodů byl pro něj zvolen výše uvedený název.⁷ Úkolem institutu bylo provést postupnou převýchovu totalitně smýšlející většiny německého národa v demokratické občany. Jelikož byl tento program úspěšný,⁸ stal se z něj výchovný model aplikovaný i v jiných zemích západního světa. Marxistický internacionalismus⁹ nezná hranice a tak po vstupu do EU začal být prosazován i v ČR a v dalších postkomunistických státech. Souborně řečeno jde o výchovu občanů k tzv. *evropským hodnotám*, k nimž patří mj. *multikulturalismus* a *genderismus*. Multikulturalismus je kulturním relativismem a genderismus je relativismem pohlavní identity. Tím se potvrzuje to, co bylo o něco výše poznamenáno o korozivní působnosti liberálních evropských hodnot ve vztahu k národním a individuálním identitám, státním samosprávám¹⁰ a historickým tradicím platným na starých evropských územích.¹¹

Rosmini přesvědčivě ukázal, že zničení přirozeného a křesťanstvím garantovaného řádu lidského života v obou jeho rozměrech - soukromém a veřejném - nutně vede do totality a otroctví. Multikulturalismus a genderismus jsou konkrétními nástroji tohoto ničení - kulturní relativismus zpochybňuje, že by kulturní a tedy i náboženská příslušnost mohla vést buď k autentickému naplnění lidského života anebo k jeho tragickému zmaru¹², genderismus, kromě jiných svých letálních efektů, atakuje důležitost rodinného života, čímž otrásá samotnými základy společnosti. Nebezpečnost dnešní situace si uvědomuje stále více lidí, není jich však ještě tolik, aby se mohlo přikročit k účinné obraně proti těmto rozkladným silám.¹³

HLEDÁNÍ VÝCHODISKA

Této obraně je třeba dát konkrétní výraz a směr.¹⁴ Jak bylo odhaleno moderními studii, v každé kultuře je zakódována dynamika *návratu k počátkům*.¹⁵ Na důležitosti proto nabývá naše schopnost tyto počátky české kultury a české státnosti znovu objevit. Po mnoha desetiletích jejich systematického zamlžování a dezinterpretace to není snadný úkol. Současný globalismus zmíněnou dynamiku

také uznává, ale vychází přitom z reduktivní filosofické interpretace skutečnosti, člověka a jeho kulturních projevů. V materialistickém a evolucionistickém pohledu stojí na počátku všeho neživá hmota, která se vyvíjí do komplexnějších útvarů. Vesmír, Země i člověk se svou kulturou představují pro jeho zastánce spontánní organizaci původně chaotické situace. Odtud jsou pochopitelné snahy rozrušovat stávající řád a napomáhat tak nevyhnutelné entropii chápané ve smyslu hlubinné přirozené tendence k zaujetí stabilnějších forem existence. Pro vyznavače takového kréda je boj proti ustaveným řádům totožný s realistickým přístupem k životu zbaveného všech kulturních a náboženských iluzí.¹⁶ Napětí mezi silami řádu a chaosu je velmi staré a sahá až k samotným počátkům existence člověka na naší planetě.¹⁷ Když jsme tedy hovořili o Frankfurtské škole, šlo jen o zvláštní historickou konkretizaci odvěkého střetu naznačených dynamismů.

Zcela jiná perspektiva se otevírá před těmi, kdo uvedenou reduktivní materialisticko-evolucionistickou metodiku nesdílejí. V souladu s požadavky filosoficky vyčíslené racionality kladou počátek světa do svobodného úkonu Tvářce.¹⁸ Vnímají člověka jako přirozeně náboženskou bytost a nesnaží se zbavovat jeho kulturu náboženských vlivů. Naopak si uvědomují, že kultura a náboženství intimně souvisí.¹⁹ Dynamika *návratu k počátkům* pro ně tudíž spolu-obsahuje návrat člověka k Bohu a kultura se jim jeví i jako nástroj realizace tohoto nejhlubšího existenčního projektu. Právě proto jí přikládají vysokou hodnotu, neboť její povaha rozhoduje o tom, zda člověk svého posledního cíle dosáhne či nikoliv. Tzv. evropské hodnoty prolnuté multikulturalismem a genderismem vytvářejí kulturu smrti, neboť nám sugerují, že je lhostejné, jakou kulturní a pohlavní identitu člověk má. Všechny jsou prý totiž stejně hodnotné a stejně respektu hodné. Jelikož však různé kultury obsahují vzájemně neslučitelné znaky²⁰, nelze z principu vybudovat žádnou multikulturní společnost a tento projekt je ve své rozpornosti odsouzen k nezdaru.²¹ Tragičnost multikulturalismu a genderismu jakožto rysů soudobé globalistické kultury se ukazuje v tom, že nás odklání od přirozeného životního naplnění i od dosažení našeho nadpřirozeného cíle. Kultura a s ní spojené náboženství nejsou samoučelným konstruktem lidské bytosti. Vyjadřuje se v nich odvěký boj rozumného tvora o život proti silám smrti a chaosu.²² Některé kultury se těmito silám podvolují.²³

Počátky české státnosti se pojí s životem svatého Václava. Bez návratu k tomuto prameni zůstaneme vykořenění a staneme se snadnější obětí globalistických inženýrů, kteří považují naše tradiční hodnoty – svébytnou státnost, národnost, křesťanství – za překážku naplňování jejich cílů. Chceme-li přežít, vzít náš osud do vlastních rukou a samostatně rozhodovat o našich aliancích, nemáme jinou volbu než opřít se o tento náš pevný dějinný základ, který je napojen na širší kontext evropské kultury a civilizace.²⁴ Právě v tom je patrné, že autentické vlastenectví není sobeckým uzavřením se do sebe, nýbrž zdravě sebevědomou účastí na tom, co spojuje všechny skutečně kulturní a civilizované národy.

Poznámky:

- 1) Autor přednášky se konfrontuje s „oněmi monstrózními utopiemi, které těžce zneužívají posvátného slova „lidskost“ a ohrožují v samotných základech jakékoli lidské soužití, civilizaci, spravedlnost a náboženství“ (ANTONIO ROSMINI SERBATI, *Komunismus a socialismus*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 89).
- 2) *Tamtéž*, 85-86.
- 3) „... místo toho, aby lidem přinášeli štěstí, připravují pro všechny skutečnou propast bídy, nesvobody a hrůzy...Reformátoři místo toho, aby lidi povznášeli, chtějí z nich nakonec udělat jen tažná zvířata; místo toho, aby zajistili mír, chystají válku proti všem; místo vlády práva má podle nich nastoupit vláda síly; místo toho, aby spravedlivě rozdělili bohatství země, chtějí ho ve skutečnosti bezbřehým způsobem akumulovat; místo ohraničení pravomocí vlád chtějí vytvořit naprosto nekontrolovatelnou a nikým neodvolatelnou vševládu; reformátoři také nechtějí žádnou spravedlivou konkurenci, protože všechno bude muset být pod diktátem zmíněné vševlády. To znamená, že v systémech našich utopistů nemůže docházet k pravému rozvoji průmyslu, zemědělství, obchodu, věd a umění. Nové uspořádání světa totiž lidem odebere jakékoli podněty, otupí jejich svobodnou vůli a pohřbí spontánní tvořivost populace. Nový společenský systém rozhodně nebude produkovat velké myslitele, objevitele, nebude v lidech probouzet touhu po hrdinství, protože všem duchům notně zastříhne křídla, znemožní jakékoli odvážné hledačství, znemožní velkodušnost, heroismus. Nezapomínejme, že ctnost bude v zásadě něčím zakázaným...nebude možné, aby se lidé vzájemně sdružovali ve svobodě, neboť budou obráni o svá základní nezadatelná práva. Všude bude panovat jen šedá prostřednost a nudná monotónnost. S lidmi se bude zacházet jako s kusem neživého dřeva či železa. Jedinec nebude víc než součást ozubeného kola, nýtek či šroubek ve velkolepém společenském stroji, který vynalezili tito inženýři a konstruktéři nového světa. Běda, kdyby se taková součástka začala hýbat tak, jak by si sama přála! Nové společenské systémy rozhodně nepovedou k nárůstu svobody jedince ani společnosti, naopak, bude to naprosto a totální otroctví pod vládou oně totální, diktátorské, nemravné, bezbožné a naprosto nekontrolovatelné vlády, která nebude lidi utiskovat jenom zvnějšku, nýbrž také zevnitř“ (*tamtéž*, 86-89).
- 4) Srov. *tamtéž*, 82-83.
- 5) Např. Richard Weaver, Ortega y Gasset, Romano Guardini a další.
- 6) Srov. Nicola ABBAGNANO, *Storia della filosofia IV. La filosofia moderna*, UTET, Torino, 1991, 114. Na úplném počátku stálo svolání „Prvního marxistického pracovního týdne“ v roce 1922 (v Ilmenau), kde marxističtí myslitelé diskutovali o neuspokojivých výsledcích svého dosavadního postupu. Následně se dohodli na založení nového institutu.
- 7) V souladu s Rosminim popsanou strategií skrývání revolučních cílů.
- 8) „Úspěšný“ samozřejmě jen z hlediska cílů Frankfurtské školy.
- 9) Klasický marxismus, který spatřoval hlavní determinační faktor lidského jednání v ekonomice, byl vystřídán marxismem nové generace, v němž je role rozhodující determinanty ztotožněna s kulturou dané doby. Tento *kulturní marxismus* se též nazývá *neo-marxismem*.
- 10) Důraz na národ a národní tradice je nasvícen v negativních barvách a jejich místo má zaujmout tzv. „ústavní vlastenectví“, které je definováno právě oněmi „evropskými hodnotami“. Tato „nová sociálně dějinná konstrukce, je následně s...arogancí prohlášena za vrcholný projekt politického pokroku a v podobě jakési postnacionální univerzality nabízena světu“ (Aleš VALENTA, *Německo. Mýtus a realita*, Mladá fronta, Praha 2018, 79).
- 11) Jelikož západní liberální demokracie postupně asimilovaly staré, byť strategicky modifikované marxistické principy, nepředstavují žádný protipól ve srovnání s totalitarismy, vůči nimž se rétoricky vymezují. Málokdo ví, že humanistická agenda západních liberálů tvořila též součást arzenálu tzv. sovětských memetických zbraní (ideologické diverze). Sovětští agenti a jejich levicoví kolaboranti na Západě její obsah rozšířili po západních univerzitách a následně přes média do celé společnosti. Srov. Eric S. RAYMOND, *Gramsciánské škody*, in AGORA, č. 39, duben 2008, 4.
- 12) Jsou-li všechny kultury stejně hodnotné, pak neexistuje žádná privilegovaná cesta k dosažení autentického lidství. Člověk totiž realizuje své lidské možnosti pouze v rámci své kultury a její pomoci.

- 13) „V rozmezí jednoho století postihly západní civilizaci tři totality, z nichž ta třetí, právě aktuální a pohříchu také nejméně rozpoznatelná, přivádí na kraj civilizační záhuby. Její příčina přitom není nukleární, nýbrž mentálně-morální“ (Jiří FUCHS, *Člověk bez duše, život bez smyslu. Systematický kurz filosofické antropologie*, Academia Bohemica, Praha 2016, 13).
- 14) Právě proto byly založeny Společnost pro svatováclavská studia a Ústav české státnosti.
- 15) Srov. např. Mircea ELIADE, *Mýty, sny a mystéria*, Oikúmené, Praha 1998.
- 16) Přirozenost tohoto sklonu k chaosu a smrti se podle uvedených zastánců projevuje na nejhlubší instinktivní úrovni. Např. S. Freud tvrdí, že instinkt „je nutkání obnovit předchozí stav bytí, které je vlastní organickému životu“ (Sigmund FREUD, *Beyond the Pleasure Principle*, Hogarth Press, London 1955, 186). V kontextu lidského života se „návrat“ k organickému životu, který je zbavován kontroly vykonávané racionální „nadstavbou“, nevyhnutelně svažuje k dezintegraci, jež se eufemisticky nazývá „liberálním životním stylem“.
- 17) E. Voegelin zmapoval tento proces hluboko do minulosti lidského rodu. V obdobích kulturně-civilizačních krizí mohlo dojít k záchraně, když se „duchovně energičtí lidé vyčlenili z převládající intelektuální skupiny, aby tak našli skutečnost, která byla ztracena“ (Eric VOEGELIN, *Vzpomínky na život a filosofii*, CDK, Brno 1998, 107).
- 18) Existence osobního Tvůrce je pro lidský rozum dostupná. Klasický důkaz jeho jsoucnosti je často díky jeho dezinterpretacím neoprávněně odsuzován jako neplatný.
- 19) Srov. Giuseppe BARZAGHI, *Metafisica della cultura cristiana*, ESD, Bologna 1990.
- 20) Kulty mající křesťanský základ jsou neslučitelné např. s kulturami ovlivněné islámem. To je patrné v diametrálně odlišném pojetí práv člověka, vztahu náboženství a politiky, svobody bádání apod.
- 21) Neslučitelnost norem vlastních některým kulturám se na dnešním Západě projevuje ve stále výraznějším fenoménu paralelních společností (no go zóny, souběžně platné právní řády apod.).
- 22) „Mnozí tuší, že „kultura“ není tím, zač ji pokládali novověk; není pohodlným zajištěním člověka, nýbrž odvážnou sázkou na život a na smrt, o níž nikdo neví, jak dopadne“ (Romano GUARDINI, *Konec novověku*, Vyšehrad, Praha 1992, 69). Toto pojetí sdílí i S. Freud, který navzdory své kritice náboženství nezakrývá jeho podstatný příspěvek při budování kulturně-civilizačního řádu. Bez víry ve spravedlivého Boha a ve věčný život bude „každý bez zábran strachu následovat své asociální, egoistické instinkty a snažit se uplatňovat svou moc; chaos, který jsme během mnoha tisíciletí fungování civilizace poslali do vyhnanství, se opět vrátí“ (S. FREUD, *The Future of an Illusion*, W.W. Norton, New York 1961, 34).
- 23) Jde o kultury, kde není život každého jedince bezpodmínečně respektován, neboť v nich schází vědomí nedotknutelnosti osobního lidského života.
- 24) Křesťanské kořeny české státnosti zajišťují tuto vazbu díky tzv. sekundární povaze křesťanského náboženství. Ta spočívá v jeho principiální otevřenosti k před a mimo-křesťanským kulturně-civilizačním zdrojům – k judaismu, řecké filosofii a římskému právu. Je-li pravda, že svatý Václav byl obeznámen s latinským a řeckým jazykem, pak tato jeho znalost nabývá symbolické hodnoty a stvrzuje začleněnost naší státnosti do širších struktur civilizovaného světa.